

پاڌارايرتسى — ۱۵ شباط ۱۹۲۶

جلد : ۵

اوچنچى سنه — نومرو ۵۵

ملى محسوسه

اداره خانه :
باب عالي چاده سقده
اقدام يوردي
اتصالنده كي بناده
دايره مخصوصه

صاحب و مديري
محمد مسيح

آبونه شرايطي
سنه لکي ۲۵۰
آلتى آيلغى ۱۲۵
فوق العاده نسخا لى
ايچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدن

مجموعه من هيتتجه
طبعي تديب ايدلمين
آثار اعاده ايدلمين

هر آيك برنجى داونه بشنجى كونهري ميهار، علمى، ادبى، اقتصادى، فنى رسمى مجموعودور

مطايە :

عزلات

محررى : كىدومو پاسبان
مترجمى : ضياءالدين جيل
قالاباقى بر آقشام يىكەندىن سوكر ايدى .. هر كىس چوق
نشەلى و نمىوندى . او طورانلاردىن برى ، براسكى دوست ، بكا :
— ايسىتمىسك .. سىنكلە شويە (شائزەلەزە) يە دوغرو
يورويەلم ؟؟ ديدى .

چىقدق ، هنوز ياراقلى يىشمەكە باشلايان آغاچلار آلتىندە
اوزون يولى تەقىيا آغىر آغىر ايلەيمەكە باشلادق ..
پارسك بو متادى و مېم كوروتوسىدىن هېچ اثر يوقدى .
تازە بر روزكار چەرلەرمىزى اوقشايور ، يىلدىز كۆمەلى
سەنك سىياھلەنە آلتوندىن بر توز سىرپيورى .
آرقداشم :

— كىچەلى — سېنى بىلەيمەكە حالە — هر يردىنى
بورادە قىس آلايىيورم . ظن ايدىيورم كە بودوشونجىم بورادە
كىنەشلەيور .. بعضى آلتى ، مەكرەمدە ، اويلە شەھەرلەر
اولويور كە ، بكا ايشانك الەى سىرلى منكشەف اولاجقىش
حتى كىيور . سوكرە نىچرە قاپانيور و هرشى بىشور ..
زمان زمان قارا كىلقلر آراسىدىن كويلەكلەك قايدىقى كۈ-
روپيور . بەغدادە يان يانە او طوران ايىكى كىشەك سىم سىياھ بر
لەكە تەشكىل ايتىدىكى قانپەلر اوكىندىن كىيوروز .
آرقداشم مېرىلدانيور :

— زواللى افسانلر ... اونلر بكا نىفرت ذكىل ، فقط نەھا-
يىتىز بر مېرحت الفا ايدىيورلر . انسان حىياتىك سىرلى
آراسىندە آتخاق بر دانە سەنە نفوز ايدە بىلەيم : كىناتەدە ابدى
يالكىز اولدىنمىزى ، بوتون جەھد و فعالىتلىرىك بو يالكىزلىنى
اونوتقە معطوف اولدىقنى بىلەمكىدىن متولد يأسە ... بو تاختا
قانپەلر دە او طوران عاشقلىرىدە طىبقى بزم كى ، طىبقى بوتون مەخلوقات كى
— هېچ اولماز سە بر ئايەت ايجون — ابدى يالكىزلىرىنى دىندىرەجك
بر چارە آرايورلر ... فقط بىز ناصل يالكىز سىق اونلردە :
دانما ، دانما يالكىز قەلەجىلر ... ايشە بىزى احاطە ايدىن اسراودىن
اتخاق بوقدىرى سىزە بىليور ، اتخاق بوقدىرى ..

بر مەدەنىيى ، ياشاندىم بو قورقونچ عزلاتى ، كىشە ايتىش ،
آكلامش اولقىدىن متولد جەننى بر حىيات سورويورم ، بىليورم كە
هېچ ، هېچ برشى بو يالكىزلىق اضطرابنى دىندىرەيمەجك !!

بو بر قاچ سەنە اول تەماماً امكانىز برشى ايىكن بوكون آرتىق
تورك خەلەلرى زيارەت كىدە بىليور . او صاحبلرىك رەسملەيە ،
دەھ سائىر عصرى تەزىنات ايلە سوسلەش مكلف سالونلردە
خەلەلرە مصاحبە ايدى بىليور ، خالى اوقدار برىندە اولمايانلر كە ايسە
ايىجە خەلەلرە ، اوزلر ئىندە قرآن كرەمدىن آينىش آيتلرە
سوسلو بر چوق لوخەلر آصلىش اولان ديوارلر كە جورىدىكى
اوافاق اودالرى واردىر . فقط بورادە كىندى اولرىنە ، خەلەلرە
آلدقلىرى كىمەلرى پك اعتناكارانە اتخاب ايدىرلر .

يا تىختى آخىرە نەقل ايتىكلرى زمان بر چوق كىمەلر ،
بو دەلبر وضعىتلى شەرى اولومە محكوم ايتك اولەجقدىر ظن
ايدىيور . چونكە : آخىرە نەك طىبقى كوزللكلرى بورانكىكلەيە
روقايت ايدەمىز ، دىيورلرى . خالوكە مىل ووحك كوزللكى ،
قوتى بو نى قات قات كىر .. فقط بوندىن دولاننى استانبول
بوسبوتون خراب اولەحق دىكلدىر . او اللەك وىركىسى تىختىم
وضعىتى ، طىبعك زىكىنە هيدەلرى ، پىرلە لايىق بوغاز ايجى
بوكا كىلدىر . او بوغاز ايجى كە اونك تا براوجىدىن سوكنە قادار ،
قارە دىكەنە دىكىن ، واپور ايلە كىدە بىليور ، وساحلارندە سىرىن
دالەلەك ايتكىرىنى خەفجە اوقشادىنى تىختىم صىفەلر ، مكلف
كوشكلر بولونور ، بورالردە واپور كوكلكلى سىروى وزىتون
آغاجى آدالرى آردە سىدىن قار كىدىر . آم بورادە طىبعك نازلى
دەلبرىك قوجانغەدە ياشامق نە خوش اولوردى !

استانبولك دەھ زىيادە انكشافىك ايىكنى بر مۇيەسى
روسەنك قالىقنىمە سىيەلە يىكىدىن حىيات بولان ايشەكە تىجارەتدور .
حكومتك دە باشلىجە غىرىنى يىكى مواصلە يوللرى وجود كىتىرمەك
صورتەلە زراعى قالىقنىمەنى و هنوز ايشەلە تىلەمەش مەادىك آجىلە سىنى
تأمىنە مەصرفەدور . بونك ايجون بوتون مەلكىتەدە خالى بر فعالىت حكىم
سورويور . تىلە دورى باشلاىجە محقق معجزەلەرە شەھادەلە جىغىز ..
اونلرە اولان قانداشلى غرور ايلە قبول و اعتراف ايدىيوروز .
زىرا اونلر بوكون جەھانك الك اصلىل بر ملتيدىرلر . ياشامق ، ياراتق ،
ايشەلەمك آرزوسىلە قايتايان روخلىرى واردىر ، كىندىلرندە
دەھ كوزل بر استىقبالە عائد بوتون وعدلىرى طاشىيورلر . بونلر
برىسى اردوسىك افرادىدورلر . شەھە سىز اللەدە اونلرە بر ايدىر ،
چونكە او ايش اولغىنى سور . اونلر ك تارىخلىدە آنا خەللىرى ،
طاسلاغى اعتبارەلە بزمكىمە بىكەيور : هېچ اولماز سە شىمەدى
اونلر ك وىردىكى اورنىكى شەھە سەك . بىز اونلردىن چوق شىلر
اوكىر نە بىليوز بو اونلردىن اوكىر نە جىكز شىلر بىز دە دوشمەشكە
زمانمىزدە امنىت و قوت وىرەجىكدر .

بودايشە دارالفونى اقتصاد فاكولتەسى مداوملردىن

دەلەلغى برىر

اونك ايجوندرکه حقیقی صورتده يالکز دکلری . فقط بن . .
بن دائما يالکزم . .

چوق ابي کوردیکی ايجونك بويوك دبختلردن بری اولان
[کوستاو فلور] بردوسته : « هېمن نهيايمز بر چولده يز . .
هېچ کيمسه بکديکرنی آکلایبور ! » ديه آجي آجي يازما .
مشمیدی ؟ . . . نه قدر دوشونولسه ، نه سويلسه و تجربه ايديسه
هېچ کيمسه بکديکرنی آکلایمبور .

دنياه بيلگر جهی مسافات ايجنده قايب اولوش و بزه انحاق
بر قسمنك ايشقلى كلهيلن ، فقط بلكده بر جسمك موله كوللری
قادار بر بريته ياقين اولان شو بيلدزلرده ، شو فضايه آتشدن
خوله كی صاحيلمش اجر امده كين شيلردن خبردار اوله بيلمبور ؟
طبیقي بونك كی انسان ده بر باشقه سنك فكرندن كين شيلری
بيله من ! . . بز انسانلر ، بر بريزه بويلدزلردن داه اوزاق ،
باخصوص اولنلردن داه يالکزه . چونكه متكره ناقبل قوؤدور .
سويله بيلكلر نه كيره مديكز انسانلره متدابراً و روتمكندن
قورقونج نه اودور ؟ . . بعضاً بر بريزك روخته نفوذ ايدمه دن ،
قول قوله ، بر بريزك يانی باشنده ، عادتاً نه خبرلش كی سويشيوورز .
مقاومتسوز بر برلشمه احتياجي ايجنده قوراييوز . فقط
نه يابارسق ياهلم . . بوتون جهلدرمز عقيم ، آيريلقلر فائده سز ،
صميميتلر غير شعر ، بوسلرمز قوتسز ، نوازشلر يمز يچاره
و ذليل قابور . بر بريزه قاريشمق ايسته ديكز زمان صرف
ايتديكمز قدرت يالکز بر بريزه سورتونمكند باشقه بر تيجه
ويرميور . قلبی بر باشقه سنه ويرديكم آندن داه يالکز اولد .
يعنی حسن ايتديكم آن يوقدر . چونكه ، انحاق اوزماندرکه
آرامزده کی آشيلماز اوچورومی بوتون روحله آکلایبورم .
ايسته قارشیده برانسان . . بارلاق كوزلری بكا جهور يابور ،
فقط اونلرك ماوراستنده کی روحی . . . اونی اصلا ، اصلا اكلامق
قابل اولمايور . . . بی ديكلرور ، فقط نه دوش و نييور . اوت
نه دوشونيور ؟ . . بواضطرابی آكلامازسك ؟

بلده بكا ديش بيله يور ، بلكه بدن قوت ايدیور . بلكه ده
بخله استهزا ايدیور ؟ اوت سويله ديكلری ديكلرور ، حكاملر
ويريور ، بلكه بی محكوم ايدیور ، یا بی بسط بر آدام و یا
بر سرسم بريته قوييور . اوت اونك نه دوشونديكنی ناصل
بيله می ؟ بيم كندینی سودديكم قدر ، اونكده بی سوديكنی
ناصل آكلامی ؟ . . . بوكوچوك ويوورلاق باشده نه لکديكنی

ايشيديورميسك ، هېچ برشی ؟ . .
نه يابارسق ، نهی تجربه ايتسهك ، قلبلرمك حمله سی ،
دوداقلرمك آتشی ، قوللرمك چنبری نه قدر قدرتی اولورسه
اولسون دائما ، دائما يالکز قلغه محكوم . . .
سنی بو كيجه كزيتيسنه سوروكه مكدن مقصدم ، اويمه
بر آزداها كيچ كيره بيلمك ايجوندى . چونكه شيمدی بيله اودامك
سكوتندن نه تحملسوز بر اضطراب دويويورم . فقط ، بونهیه
بارار دكی ؟ . . . شيمدی سكا سويله يورم . سنده بی ديكله .
يورسك . . . اويله اولدينی حالده ايكيمزده يالکزه ، يان يانه ،
فقط دائما ، دائما يالکزه آكلایيورميسك ؟ . . .

كتب مقدسه ، بسط روحی انسانلرك بختيارلندن بحث
ايدور . اوت ، هېچ اولمازسه اولنلرده سعادتك خيالی وار . .
اونلر يزم دويديمز يالکزاق سفاتنی حسن ايتيورلر . . اونلر
بیم كی ، حياتده ، يالکز ديرسكلرك تامسندن باشقه رابطه من
اولماديغی بيله يورك دولاشميورلر . اونلر ابدی يالکزالی حسن
ايتكندن ، كورمك و مضطرب اولمقندن متولد وحشی و خودبين
ذوق طامبايورلر . سويله بی بر پارچه جيلغين بولويورسك دكی ؟ . .
ديكله . . روحده کی يالکزالی اكلاديمز نيری ، ظن ايدیورمكه ،
هركون بر پارچه داه ، حدودلری بولاماديغ . ماوراسنی كشف
ايدمه ديكم نهيايمز بر ظلمته دالييورم . بوكولكلی يوله بندن
باشقه يوروين يوق . . يالکز و كيمسه سز ايريله يورم . . بوتخت .
الارض يول : حياتك كندیسى . . بعضی دفعه ، كوروتولور ،
سسسلر و فريادلر ايشدير كی اولويورم . ال يورداميله بو مبهم
كوروتولوره دوغرو توجه ايدیورم . فقط هېچ بر زمان دوغرو
اوله رق بوسسلرك توده كليكی اكلايمیورم ، هېچ كيمسه يه
راست كله يورم ، بی صاران بوقارا كلفده باشقه بر آله تصادف
ايدمه يورم . . ناصل بی آكلایيورميسك ؟ . . .

بعضی انسانلرك بوكيريجی اضطرابی آكلادقلری اولمشدر .
(موسه) بويله يازمشدی : —

کيم كليور ؟ کيم بی چاغيريور . . . — هېچ كيمسه ! . .
يالکزم . . جالان ساعت . .

آه سفات ! . . آه كيمسه سزلك ! . .

فقط (موسه) ده کی بويالکزاق اضطرابی ، بنده اولدينی
کی معین بر قناعت دك كيجی بر شبه ایدی . . زیرا ، او بر
شاعردی ، حياتی كولكلر و خياللاره اسكان ايتسنى بيليوردي .

« نوازشلر، وجودلری برلشدرمکه، و روحلری ده برلشد. بردهجکی وهمنده بولنان زواللی عشقک ثمره سز تجر به لرندن، متردد حملهلرندن باشقه برشی دکلر ! » داهل صوکرل و داع ! آرتق هر شی ییتدی .. برزمان، حیاتک بر آنی ایچون تماماً بزم اولمش، بونکه برابر، درونی وشبهه سز عادى دوشونجه سى بزه میچول قلش اولان بوقادینه برداهل تصادف ایدرسه ک بلیکه طایفه مایز بیله ..

وجودلرک اسراوانکیز وابضه سى، ذوق و آرزولرک قاریشقی هواسی ایچنده انسانک اکر دین یرلینه ایتدیکى وهمنده بولونلیدی زمانلر بیله، برکه، یالکز برتک کله بزه خطامزى کوستر . طبیقى برشمشک برکرداب کوستردیکى کی . . .

بونکه برابر دنیا ده الی شی : سولین برقادینک یاننده برشی سولیه مکسزین یالکز موجودیتک بخش ایتدیکى سعادت ایچنده، برکیجه کچرمکدر .

بکا کلنجه : شیمدی روحى قیادم . آرتق ایناندقلریمى، دوشونجه وسوکلرمى هیچ کیمسه سولیه میورم . ابدى یالکز لغه حکومیتى بیلدیکم ایچون هر شیه فکرلری اظهار ایتدن باقیورم . فکرلر، مجادلر، اعتقاد و ذوقلرک هیچ برى بکا لازم دکل ! هیچ کیمسه ایه فکر آ و حسا آ کلاشمق قابل اولمادنی ایچوندکه بنده هر شیه قارشى علاقه سزم . دوشونجه دایما قابلى قالیور . هر کون معروض قالدیغ سؤالره قارشى هپ بکلک جوابلرم وار . بعضاده سولیه مک زحمتدن قورتولق ایچون « اوت ! » دیهن برتبسمله مقابله ایدیورم . سولیه خی اکلایورمیسک . . .

بویوک جاده تیغاً [نه توال] ده کی طاق طفره قدرایلر یله مشدک . تکرار [قوتقورد] میدانته دوندک اراقداشم، یولده، بوتون بولنلری و شیمدی بوراده خاطر لایمالدیغ بر سوق فکرلری آ کلاشمشدى . دوستم بردن دوردى، قولنى شدکله، اوراده یارسک قالدیرمى یاننده، غرایندن معمول دیکلی طاشه، جیهلرلنده مملکتک تاریخى غریب برخطله یازیلی، اوزون مصرى پروفلی ییلدزلر اواسنده قایب اولان بونف ایدیش آبدیه دوغرو اوزانه ق باغردى :

— بزه طبیقى بوتاریخى میچول برملکت کبی بز . . . صوکرل برکه سولیه مدن خی ترک ایتدی . سرخوشیدى ؟ جیلغین و یاحکیم میدى ؟ بونى حاللا بیلیم یورم . . . بعضى آنلرمده اونک سوزلری بکا پک حقلى کبی کورو نیور، بعضاده اونى برذلنى ایدیورم .

زمدن اوکرده میلى . . . هر هانگی برخلوقک اسراولی باشنده، نه اکلایمزه، نه اماله ایتمه زه، نه حاکم اولما زه . نه ده مغلوب ایدیه بیلیمزه امکان اولان، کیزلی و یا حر دوشونجه سنده ناصل برسر وارد . . .

بن بهوده بره کندى کندیمى تدقیقه، روحک بوتون قیولرینى آچغه نه قدر اوغراشمدمه موفق اولامدم . دائماً بئلکمک الک دوین یرلرنده کیمسه نک نفوذ ایدیه میجکی میچول بر (انا) نقضه سى محافظه ایتدم . . . ذاتاً هیچ کیمسه اورایه کیرم یور، اواسراری کشف ایدیه میور . . . زیرا کیمسه کیمسه یه بکزه میور و هیچ کیمسه بکدیرکى آ کلایه میور ! . . .

خی هیچ اولما زسه شیمدی اکلایورمیسک . . . خایر، خایر . . . بکا ایچندن دلی دیور . . . خی تدقیق ایدیور . صوکرل کندى کندینه صورو یورسک : « عیانه سى وار ؟ » دییه . فقط اگر برکون سنده، خی اولدیردن بودوین صیزى دویارسک یالکز شونى سولیه مک ایچون بکا کل : « سنى اکلادم ! » . . . کیم بیلیر بلیکه در ثانیه اولسون خی بختیار ایدرسک ! . . . ابدیاً یالکز اولدیمى بکا الک حوق دویوران قادینلردر . . . آه نه سفالت ! . . . اولردن نه قدر اذیت چکیورم . چونکه اولر بکا ارککلردن فضله یالکز اولمادیغ وهمى ویریورلر . . . انسان عشقه دالدىغى زمان دریناشدیکى حس ایدیور . فوق البشر بر بختیارلق حسى سزى استیلا ایدیور، بونک نندن منبعث اولدیمى، بونهایسز سعادتک زمدن کایدیکى هیچ دوشوندکى . . . بونک یکانه سببى : انسانک ارتق یالکز اولمادیغى توهم ایته سندن . . . اوزمان، ائزواونسبان آرتق دیش کی اولویور . نه خطا ! . . . زواللی قلعزى کیره ن، او، ابدى عشق احتیاجیله بزدن زیاده معذب اولدینى ایچون، قادین خیالک الک بویوک یالانیدر . . . نظر لایله روحزى آلت اوست ایدن، اوزون سیاه صاحبى، سحرکار چهره لى برقادینه باش باشه سکن الهى ساعتلى سنده بیلیرسک ! . . . اوزمان ناصل برجنبت بزی ضالته سوق ایدر : ناصل بر خیالله کندیمزدن کیز . . . بن و او بر آن محقق برلشه . حکمشز کی کورو نور . فقط بو « بر آن » اصلاً کلز . . . هفتلرجه انتظاردن، الدایجی امید ونشئلردن صوکرل برکون کندیمى اسکیستدن داهل یالکز بولورم . هر بوسه دن وهر صاوشمهدن صوکرل یالکزلق بویور، ببلسه ک بونه قدر آجى و نه قدر اولدیریمى در .

برشاعر، [سوللى پرودوم]، بویله ترنم ایتیه یورمى . . .